

PROCIIVITAS

PRIVATA GYMNASIUM

PLAN MOT KRÄNKANDE
BEHANDLING 2021
STOCKHOLM KARLBERG

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehållsförteckning	1
Inledning	2
<i>Vision</i>	2
<i>Bakgrund och syfte</i>	2
<i>Planens framtagande</i>	2
Åtgärdande arbetet	3
<i>Ansvarsfördelning</i>	3
Rutiner för det åtgärdande arbetet	5
<i>Exempel</i>	5
<i>Upptäcka</i>	5
<i>Avstyra och avbryta</i>	5
<i>Anmäla:</i>	5
<i>Utreda och informera</i>	5
<i>Åtgärda</i>	6
<i>Följa upp</i>	6
Främjande arbete	7
Utvärdering av föregående års plan mot kränkande behandling	8
<i>Mål och åtgärder:</i>	8
<i>Utvärdering:</i>	8
Exempel 2	8
Kartläggning och nulägesanalys	9
Plan för förebyggande insatser	9
<i>Mål:</i>	9
<i>Åtgärd:</i>	9
Bilaga 1 Definitioner och begrepp	11

Inledning

Vision

Procivitas Karlberg ska vara en inkluderande skola som är trygg för våra elever och medarbetare fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Varje elev ska bli bemött med respekt för sin person, sin kultur, sin bakgrund och sin förmåga. Ingen ska bli behandlad sämre eller få sämre villkor på grund av fördomar kring till exempel kön, sexuell läggning, funktionsnedsättningar eller etnicitet. Målet är alltid att varje elev ska få bästa möjliga chans att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

All personal och alla elever ska aktivt motverka och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Bakgrund och syfte

I enlighet med Skollagen (6 kap. 8 §) utarbetar varje skola årligen en plan mot kränkande behandling. Syftet med planen är att beskriva både det främjande arbetet för att motverka kränkningar samt beskriva vilka rutiner och ansvarsfördelning som finns på skolan om någon elev känner sig utsatt för alla former av diskriminering eller kränkande behandling.

Planen grundar sig på två lagar

Skollagen 2010: 800 6 kap

Diskrimineringslagen 2008: 567 kap 1-3

Definitioner och begrepp finns beskrivna i bilaga 1

Planens framtagande

Planen baseras på en årlig kartläggning av skolans psykosociala miljö. I kartläggningen ingår en elevenkät (LOV-enkäten), där eleverna får svara på frågor om deras upplevelse av skolans likabehandlings- och värdegrundsarbetet på skolan. Förutom enkäten ingår annan tillgänglig information i kartläggningen, till exempel inkomna anmälningar och klagomål samt sådan övergripande kunskap om skolans psykosociala miljö som inhämtas genom bland annat hälsosamtal och utredningar. Mot bakgrund av kartläggningen genomförs också årligen en utvärdering av föregående års plan mot kränkande behandling.

Årets elevenkät (LOV-enkäten) kommer att genomföras under oktober månad

Årets plan mot kränkande behandling kommer att utvärderas och revideras i januari och läggs ut på skolans hemsida och Schoolsoft. Planen kommuniceras till alla elever på mentorstid under jan och aug månad.

Enligt Skolverkets riktlinjer ska skolans elever och personal ges möjlighet att medverka i utvärderingen och framtagandet av planen. Eleverna och personalen har fått ta del av LOV-enkätens resultat och fått vara delaktiga i det fortsatta arbetet i att skapa en trygg skola. Skolan har även genomfört ett arbete med likabehandlings- och värdegrundsfrågor och utvärderingen av det arbetet ligger också till grund för det fortsatta arbetet med likabehandling och skolans värdegrund.

Åtgärdande arbetet

Ansvarsfördelning

Huvudmannen ansvarar för att:

- skolorna bedriver ett aktivt arbete för att främja likabehandling och motverka trakasserier och kränkande behandling
- skyndsamt utreda inkomna anmälningar om kränkande behandling.
- samla in en reviderad plan mot kränkande behandling för varje skola en gång om året i syfte att säkerställa att det förekommer ett arbete på skolorna som är i linje med skollagens krav.

Rektor ansvarar för att:

- Det sker ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling på skolan.
- Årligen utvärdera och upprätta en ny plan mot kränkande behandling i samverkan med personal och elever.
- Se till att de mål och åtgärder som skolan i sin plan mot kränkande behandling sätter upp, genomförs och utvärderas inom tidsramen.
- Se till att all personal, alla elever och alla vårdnadshavare känner till att diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten och deltar i arbetet med upprättandet och utformning av plan mot diskriminering och kränkande behandling och/eller tar del av den.
- Vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier på skolan ska rektor anmäla detta omgående till huvudmannen.

Personalen ansvarar för att:

- varje år delta i utformandet, implementeringen och uppföljningen av plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- omedelbart rapportera till skolledningen om de får kännedom om trakasserier eller kränkande behandling på skolan.
- agera direkt om trakasserier eller kränkande behandling på skolan sker i ens närhet. Sätta stopp och tydligt markera att detta inte är acceptabelt.

Det är elevernas ansvar att:

- omedelbart rapportera till skolans personal om de får kännedom om trakasserier eller kränkande behandling på skolan.
- varje år delta i kartläggningsarbetet inför upprättandet av plan mot diskriminering och kränkande behandling genom att till exempel fylla i enkäter (bl.a. LOV-enkäten).

- Varje år delta i upprättande av planen mot kränkande behandling. Alla elever eller valda representanter ska ges möjlighet att delta t.ex. via mentorstid, elevråd eller elevsamverkansmöten.

Rutiner för det åtgärdande arbetet

Upptäcka

Trakasserier och kränkande behandling kan upptäckas av både skolans personal och elever. Dock är det alltid personalen och ytterst rektor som ansvarar för att /rektors ansvar att se till att processen för att hantera kränkningen sätts igång.

1. Om en elev utsatts för en kränkande behandling ska detta alltid rapporteras till en av skolans personal. Oavsett vem som upptäcker eller får kännedom om en kränkande behandling ska alltid anmäla det till skolans personal.
  - Mentor
  - Lärare eller annan personal
  - Rektor eller biträdande rektor
  - Kurator eller skolsköterska

Avstyra och avbryta

2. Den anställda på skolan som upptäcker eller blir informerad om kränkningen, ingriper i den aktuella situationen genom att stoppa kränkningen, tar hand om den utsatta eleven/de utsatta eleverna
3. Kontaktar elevens/elevernas mentor
4. Informerar rektorn. I vissa fall har rektor rätt att avvisa en elev som utsatt andra elever för kränkande behandling från skolans område. (Skollagen 5 kap §6)
5. Om kränkningen utförts av en personal på skolan ska rektor informeras. Om kränkningen utförs av rektor informeras verksamhetschef Joakim Molander.
joakim.molander@academedia.se

Anmäla:

6. Den som upptäckt kränkningen är skyldig att anmäla detta till rektor samma dag.
7. Rektor är skyldig att rapportera händelsen till huvudmannen samma dag. Anmälan ska göras genom supporterwebben/TOPdesk

Utreda och informera

8. Rektor och den som upptäckt kränkningen genomför samtal enskilt med den som blivit utsatt för kränkningen.
9. Rektor utreder därefter vad som hänt genom att föra samtal med alla parter.

10. Dokumentation från samtalen ska föras och händelseförloppet ska beskrivas så exakt som möjligt.
11. Dokumentationen ska sammanställas i en incidentrapport som skickas in till huvudmannen.
12. Huvudmannen utreder ärendet skyndsamt.
13. Om en elev är under 18 år kontaktas elevens vårdnadshavare. Denna kontakt tas av rektor eller av mentor.

Åtgärda

14. Rektor ser till att åtgärder vidtas för att förhindra liknande kränkningar både förebyggande och främjande åtgärder och om så krävs disciplinära åtgärder enligt Skollagen kap5.

Följa upp

15. När huvudmannens utredning är klar ska samtal med alla inblandade parter hållas och den som utsatts för kränkande behandling ska erbjudas stöd.
16. Rektor är ansvarig för att följa upp och utvärdera åtgärder och fattade beslut.
17. Uppföljningssamtal med berörda parter görs av rektor eller av rektor utsedd person två veckor efter att åtgärdsplanen upprättats för att kontrollera att de akuta åtgärderna haft effekt.
18. Huvudmannen ansvarar för att samtliga utredda ärenden dokumenteras och diarieförs.

Främjande arbete

Nedanstående punkter handlar om hur ProCivitas Karlberg organiserar, planerar och genomför utbildningen i det främjande arbetet för att ge alla elever bästa möjliga förutsättningar att utvecklas och nå sina mål på lika villkor. Särskild hänsyn tas till de sju diskrimineringsgrunderna: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

1. Vid skolstart 20/21 tilldelas personal, elever och föräldrar en handbok som bland annat innehåller hur skolan arbetar främjande och förebyggande mot kränkande behandling, skolans ordningsregler samt en handlingsplan för kränkande behandling.
2. Vid skolstart anordnar skolan introduagar för de nya ettorna med målsättningen att alla elever ska känna sig trygga och välkomna på ProCivitas i Karlberg. Skolan ska aktivt arbeta för att våra elever skolas in i ProCivitas värdegrund och att vara delaktig i utformningen av skolans ordningsregler med hänsyn till att skapa en trygg och respektfull arbetsmiljö för alla.
3. Alla elever och lärare ska vara väl insatta i skolans 'Plan mot kränkande behandling' och EHT säkerställer att planen förankras väl i personalgruppen.
4. ProCivitas Karlbergs Elevkår bildas för att eleverna ska ges möjlighet att påverka sin skolsituation och vara delaktiga i planer som gäller värdegrundsarbete, elevinflytande och hälsofrämjande arbete. Skolan ska stödja elevkåren i dess arbete med gemenskap och likabehandling. Skolan har som mål att med hjälp av elevkåren genomföra aktiviteter som inkluderar skolans elever och som berör diskrimineringsgrunderna religion och annan trosuppfattning, sexualitet, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck samt etnisk tillhörighet.
5. Skolan har skapat en fadderverksamhet för att skapa en trygghet mellan årskurserna. Faddrarna följer sin fadderklass under introdudagarna för att skapa en relation och en gemenskap.
6. Mentorstiden vara ett forum för elever och mentorer att diskutera och genomföra övningar kopplade till likabehandling, självkänedom och värdegrund. Eleverna ska ges möjlighet att påverka sin skolsituation och vara delaktiga i planer som gäller värdegrundsarbete och elevinflytande. De ska även få ökade kunskaper om studieteknik, planering, prioritering och faktorer som kan påverka deras skolarbete såsom sömn och stresshantering.
7. Elever är delaktiga i likabehandlingsarbetet utifrån samtal med elever gällande LoV-enkäten för att förebygga kränkande behandling i form av nedvärderande språkbruk och jargong i relation till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder
8. Rektor utför auskultationer med fokus på inkludering och delaktighet i klassrummet. Målsättningen är att varje lärare ska vara medveten om vad man som lärare

förmedlar, synliggör och osynliggör i klassrummet. Varje lärare ska aktivt arbeta för inkludering och tydligt agera mot alla typer av diskriminering.

9. Skolan arrangerar en likabehandlingsvecka med fokus på värdegrundsfrågor och de sju diskrimineringsgrunderna. Under den här veckan får eleverna fördjupade kunskaper i de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder. Skolan bjuder in externa deltagare som RFSU och Tilia.
10. Alla elever erbjuds studietid för att alla elever ska känna sig inkluderade, känna att de kontinuerligt erbjuds handledning och stöd, att de kan känna sig fria att be om en till genomgång av något som de upplevt som svårt utan att vara begränsad av undervisningstiden. Detta är också ett ypperligt tillfälle för eleverna att snabbt kunna ta igen innehållet på ett lektionspass om de varit borta.

Utvärdering av föregående års plan mot kränkande behandling

Mål: Att skapa en större tydlighet i att eleverna har en delaktighet i utformningen av ordningsreglerna

Åtgärd: Under introdagarna gavs möjlighet för eleverna att diskutera om hur de ville ha sin skola och vilka värden som skulle vara synliga på skolan. Detta var i sin tur en del av skapandet av ordningsreglerna. Enligt LoV-enkäten var det 76 % av eleverna som upplevde att de var delaktiga i utformningen av skolans ordningsregler och för att skapa en ännu större förståelse för att eleverna är delaktiga behöver mentorerna betona att uppgiftens syfte med att diskutera skolans värdegrund mynnar ut i utformningen av ordningsreglerna. Elevkåren/Ambassadörer kommer nästa läsår vara behjälpliga med att diskutera skolans ordningsregler.

När: Under introdagarna HT-20

Vem: Mentorer och ambassadörer

Uppföljning: Rektor följer upp LoV-enkäten för HT-20 med mentorer och ambassadörer i oktober.

Utvärdering

Under introdagarna HT-20 fick eleverna möjlighet att vara delaktiga i skapandet av ordningsregler. Mentorerna informerade elever om föregående års ordningsregler och samtliga klasser fick komma med synpunkter på dem. Under ett personalmöte fick samtliga mentorer framföra klassens synpunkter till rektor. Rektor reviderade sedan föregående läsårs ordningsregler.

Mål: Att ta fram ämnesintegrerade projekt som berör likabehandlings- och värdegrundsarbete med fler interaktiva moment för eleverna

Åtgärd: Enligt utvärderingen av likabehandlingsveckan önskade eleverna andra arbetsformer som skapade mer delaktighet och interaktion för eleverna. De gavs förslag om att få göra grupparbeten (gärna programöverskridande) eller workshops. I utvärderingen som rektor genomförde med lärarna efter likabehandlingsveckan samt i samtal om lärarnas auskultationsbesök hos varandra diskuterades ämnesintegrerade projekt som en metod att använda för att skapa än mer stimulans och delaktighet hos eleverna. Till kommande likabehandlingsvecka behöver skolan ta fram ett projekt med fokus på värdegrunds- och likabehandlingsfrågor som inkluderar fler ämnen.

När: I augusti ger rektor tid till lärare att göra en planering av det ämnesintegrerade projektet inför Likabehandlingsveckan 49

Vem: Undervisande lärare

Uppföljning: Rektor genomför en utvärdering med elever och lärare efter att likabehandlingsveckan är genomförd (v.50)

Utvärdering:

Med bakgrund av att skolan övergick till distansundervisning har man fått senarelägga likabehandlingsveckan till vecka 11. Skolan följer de restriktioner som ges av huvudman gällande att ta in externa personer för att undvika smittspridning.

Mål: Att skapa en struktur för mentorstiden som ska ge eleverna stöttning i elevernas skolarbete.

Åtgärd: I utvärderingen av likabehandlingsveckan fanns det ett önskemål från eleverna om att få mer kunskap om stresshantering och det i sin tur betyder att skolan behöver hjälpa eleverna ännu mer med studieplanering. Under höstterminen har mentorerna använt ett par mentorstider till att stötta eleverna i studieplanering. Dock utifrån vad som kom fram i utvärderingen ser man fortfarande ett behov av stöttning på en mer kontinuerlig bas och att studieplaneringen sker som en obligatorisk punkt varje vecka. Skolan ser även ett behov av att ta in ännu en extern föreläsare som kan dela med sig av fler verktyg som avser stresshantering.

När: Under VT20 ska studieplanering vara en stående punkt för mentorstiden

Vem: Rektor skapar en struktur för mentorstiderna och mentorerna utgår från upplägget

Uppföljning: Rektor följer upp arbetet med mentorerna i juni 2020

Utvärdering

Eleverna har numera studieplanering en gång i månaden med sin mentor. Både elever och mentorer upplever att studieplaneringen fungerar väl. Rektor har haft färre elevsamtal som berör stresshantering än föregående läsår. Vad gäller föreläsare har skolan följt huvudmannens riktlinjer vad gäller Covid-19 som bland annat avser förbud mot att ta in externa personer i lokalerna för att undvika smittspridning. Om skolan ser ett behov av att elever behöver stöd i stresshantering kommer mentorerna få ett upplägg av skolans lärare med specialpedagogisk kompetens för att arbeta med stresshantering på mentorstiden.

Kartläggning och nulägesanalys

Enligt LoV-enkätens resultat upplever 96 % av eleverna att de har fått information om skolans likabehandlings- och värdegrundsarbete och 98 % av samtliga elever känner sig trygga på skolan. Trots att skolan fortfarande är i tillväxt och att det har skett en tredubbling av antal elever kvarstår de goda resultaten som avser information och trygghet. Resultatet visar på att eleverna fortfarande upplever en stor trygghet på skolan och att de är väl insatta i skolans likabehandlings- och värdegrundsarbete. Enligt frågan om eleverna upplever ett förtroende för att personalen tar tag i situationen om man får reda på att någon känner sig illa behandlad visade på resultatet 89 % (ingen skillnad mellan skolans program). Det kan bero på att skolan på ett tidigt stadium informerade om skolans likabehandlingsplan på mentorstiden. Informationen innehöll bland annat om skolans arbetsgång för kränkande behandling samt vilken skyldighet skolan innehar vad gäller elevers rättighet till trygghet och allas lika värde.

96 % av alla elever upplever att de känner till skolans ordningsregler. Anledningen till att skolan lyckas väl med att informera om ordningsreglerna kan vara att de finns i varje rum på skolan och att skolan i början av läsåret låtit samtliga elever signera att man har tagit del av samt att man kommer att efterfölja skolans ordningsregler. 76 % av eleverna upplever att man har fått vara delaktig i utformningen av ordningsreglerna. Det var en märkbar skillnad mellan programmen då endast 56 % av natureleverna upplevde sig delaktiga i jämförelsevis med samhällsprogrammet där 93 % av eleverna upplever att de har fått vara delaktiga. Enligt mentorerna för naturprogrammet har man låtit eleverna varit delaktiga i ordningsreglerna på samma sätt som de övriga eleverna på samhällsprogrammet.

I samband med återkopplingen av LoV-enkätens resultat gav mentorerna eleverna möjlighet att komma med synpunkter för hur skolan ska arbeta vidare med nedanstående frågor. Frågorna valdes ut av rektor och personal med bakgrund av att de hade något lägre resultat än de övriga :

1. Elevernas delaktighet i skolans värdegrunds- och likabehandlingsarbete
2. Elevernas delaktighet i utformningen av skolans ordningsregler

På fråga 1 svarade ett flertal elever att man inte visste hur man ville vara delaktig och att man redan ansåg sig vara en del av likabehandlingsarbetet. Enligt personalens slutsatser kring frågan om hur man kan förbättra delaktigheten i likabehandlingsarbetet var bland annat att tydliggöra processen för när eleverna är delaktiga och att tydliggöra för eleverna att deras synpunkter är inkluderade i likabehandlingsplanen samt vilka mål och åtgärder skolan ska göra för att lyckas bättre med områdena i kommande läsårs likabehandlingsplan. Anledningen till resultatet kan även bero på att skolan var tvungna att senarelägga likabehandlingsveckan på skolan. Utvärderingen av likabehandlingsveckan har också varit ett sätt att få elever att bli mer delaktiga i likabehandlingsarbetet.

Vad gäller frågan om delaktighet i utformningen av ordningsregler ansåg elever att de inte hade fått vara delaktiga i vissa av reglerna såsom mobilförbud och förbud mot keps och

mössor. Enligt personalens och elevhälsans analys av det var att skolan behöver tydliggöra varför skolan har dessa regler på skolan. Det vill säga att man förklarar för eleverna att dessa regler syftar till att skapa bättre studiero på lektionerna samt att huvudbonad (ej religiös sådan) är en del av skolans koncept. I analysarbetet av personalen tillsammans med rektor beslutades även att skolan skulle omformulera regeln "Mobilförbud" till "Mobilmfri" skola då benämningen förbud kan uppfattas negativt.

Med bakgrund av att likabehandlingsveckan har förlagts till vecka 11 på grund av den rådande situationen med Covid-19 kan ingen analys göras i nuläget. Dock är frågor som berör värderings- och likabehandlingsarbetet en del av den pågående undervisningen. Skolan genomförde en demokrativecka som syftade till att lyfta fram alla människors lika värde och rättigheter i samtliga ämnen under en veckas tid. Elever fick i slutet av veckan debattera kring dessa frågor och detta inslag var mycket uppskattat av eleverna. Skolan har därmed beslutat att demokrativeckan ska vara en stående vecka varje läsår.

Plan för förebyggande insatser

Mål: Att skapa en större tydlighet i att eleverna har en delaktighet i utformningen av trivselreglerna

Åtgärd: Under introdagarna gavs möjlighet för eleverna att diskutera om hur de ville ha sin skola och vilka värden som skulle vara synliga på skolan. Detta var i sin tur en del av skapandet av ordningsreglerna. Enligt LoV-enkäten var det 75 % av eleverna som upplevde att de var delaktiga i utformningen av skolans ordningsregler och för att skapa en ännu större förståelse för att eleverna är delaktiga behöver mentorerna betona att uppgiftens syfte med att diskutera skolans värdegrund mynnar ut i utformningen av ordningsreglerna. Skolan kommer därav välja ut en representant från varje klass som i sin tur får framföra klassens synpunkter på ordningsregler till skollledning och personal. Utöver det kommer även formuleringen av mobilförbud revideras till mobilfri skola.

När: I september HT-21

Vem: Mentorer, elever, personal och rektor

Uppföljning: Mentorer låter elever välja ut en representant från varje klass som sedan framför klassens synpunkter och förslag på skolans ordningsregler till personalen och rektor på skolan.

Mål: Att skapa en tydlighet i att eleverna har en delaktighet i likabehandlingsarbetet.

Åtgärd: En av lärarnas och elevhälsans slutsatser gällande resultatet av elevernas delaktighet av likabehandlingsarbetet var att skolan behöver tydliggöra att elevernas synpunkter har tagits tillvara och att de återfinns i skolans kommande års likabehandlingsplan.

När: I februari VT-21

Vem: Mentorer

Uppföljning: Rektor följer upp att varje mentor har genomfört en presentation av skolans Plan mot Kränkande Behandling.

Mål: Att ta fram ämnesintegrerade projekt som berör likabehandlings- och värdegrundsarbete med fler interaktiva moment för eleverna

Åtgärd: Enligt utvärderingen av likabehandlingsveckan önskade eleverna andra arbetsformer som skapade mer delaktighet och interaktion för eleverna. De gavs förslag om att få göra grupparbeten (gärna programöverskridande) eller workshops. I utvärderingen som rektor genomförde med lärarna efter likabehandlingsveckan samt i samtal om lärarnas auskultationsbesök hos varandra diskuterades ämnesintegrerade projekt som en metod att använda för att skapa än mer stimulans och delaktighet hos eleverna. Till kommande likabehandlingsvecka behöver skolan ta fram ett projekt med fokus på värdegrunds- och likabehandlingsfrågor som inkluderar fler ämnen.

När: I augusti ger rektor tid till lärare att göra en planering av det ämnesintegrerade projektet inför Likabehandlingsveckan 49

Vem: Undervisande lärare

Uppföljning: Rektor genomför en utvärdering med elever och lärare efter att likabehandlingsveckan är genomförd (v.50)

i

Bilaga 1

Definitioner och begrepp

I Diskrimineringslagen definieras sju diskrimineringsgrunder. Skolan har en särskild skyldighet att se till att ingen elev på skolan blir illa behandlad eller får sämre villkor än andra mot bakgrund av dessa faktorer.

Diskrimineringsgrunderna är de följande:

- **Kön:** att någon är kvinna eller man
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön
- **Etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
- **Religion eller annan trosuppfattning:** religion eller en annan trosuppfattning, exempelvis muslimer, kristna, buddister och ateister
- **Funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå
- **Sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
- **Ålder:** uppnådd levnadslängd

Kränkande behandling

Diskriminering och kränkningar kan se mycket olika ut och behandlas delvis olika i lagen utifrån bakgrund till kränkningen och vem som kränkt och blir kränkt. Följande former av kränkande behandling brukar man skilja mellan:

- **Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
- **Bristande tillgänglighet:** att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till ekonomiska och praktiska förutsättningar, andra omständigheter av betydelse.
- **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

- **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.
- **Annan kränkande behandling:** ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkande behandling kan till exempel vara om någon skickar elaka mail eller sms, filmar någon utan dennes medgivande och lägger ut på nätet, om någon upprepade gånger blir retad för något, om någon inte får vara med de andra samt olika former av våld såsom slag, sparkar, knuffar och hot. Om kränkningar sker flera gånger brukar det ibland beskrivas som mobbning.